

Monzó es menja Frankfurt

Diria que la puntualitat germànica ha passat a millor vida perquè l'acte d'inauguració de la Fira de Frankfurt va començar amb retard. Però les dots d'organització prussianes, encara que Frankfurt en quede un poc lluny, s'hi mantenen. Mirat des de l'escenari hi havia dos passadissos. Pel de la dreta entraven els escriptors, com a mínim aquells que aconseguien passar la línia d'hostesses.

Joan Francesc Mira, Carme Riera, Baltasar Porcel, un pèl sol si es té en compte que ell tancarà la Fira i també alguns editors i personal del Lull i etcèteres diversos com l'incansable Till Stegmann, feliç com un jínjol amb una camisa roja cantaire. I pel passadís de l'esquerra? Doncs una filera més notable d'hostesses encara avisava que molt probablement per allà passarien els grossos, que tot i la literatura vessada en l'intent segueixen sent els polítics. I efectivament. De sobte hi va arribar l'enorme delegació dels nostres governs -no de tots però de quasi tots, que és igual. Montilla, Carod i Saura avançaven decidits i darrere seu Jordi Vilajoana (insòlitàment presentat com a vice-president del parlament espanyol...) i el ministre de cultura d'Andorra Juli Minoves -al cap i a la fi el de més rang de tots, segons els estandars globals- i ex-consellers de cultura, càrrecs mitjans, càrrecs de confiança i càrrecs a punt de qualsevol cosa. Els flaixos disparaven que feia gust i el ministre alemany present a la sala xerrava amb Quim Monzó. Per cert: ell, el ministre Peer Steinbrück, no és el de cultura sinó el de finances, que ja diu de què va la cosa, i la seua arribada a la Fira de Frankfurt havia mobilitzat més cotxes camuflats i no camuflats, motos, sirenes i sorolls de talons que el de la resta de representants polítics d'ací i allà. A Alemanya, i encara més a Frankfurt, hi ha coses que poden ser relatives però el Bundesminister der Finanzen és el Bundesminister.

Seiem. Hi ha una barreja rara a la sala després de les primeres files, bàsicament catalanes. Hi ha en Xevernadze, per exemple. I gent (editors?) ostensiblement asiàtics per la vestimenta. I molt d'alemany -fàcil de reconèixer per les ulleres: cap país al món les mira tant i les dissenya a tal extrem. També molt d'aparell de traducció simultània, dues pantalles realment grossos, de tantes polzades que no hi arribe i unes flors impossibles de dissimular. Al mig un faristol i una cadira gràcies a la qual descobrirem que a Alemanya també tenen un Carles Santos, però aquest toca el cello i es diu Wolff. Frank Wolff.

Tot enllestit, doncs, que comencen els discursos. En la llista que ens han repartit n'hi ha sis. Diuen que de quart d'hora cadascun. Comença el director de la Fira, Juergen Boos, segueix l'alcalde Petra Roth, el bundesminister, el president Montilla Aguilera (segons que diu el cairon que projecten), Quim Monzó i finalment el president dels editors alemanys Gottfried Honnefelder. Matem-ho ràpid. El Boos discret. L'alcalde espitosa i mòbil -arriba a dir que la fira és el Hollywood d'Alemanya. El ministre rotund, més aviat massís en el sentit menys físic de l'adjectiu. S'està parlant molt més temps del que toca i arrenca aplaudiments variats dels uns i dels altres per coses que agraden, seqüencialment, a uns i altres. Que si l'IVA dels llibres, que si els drets d'autor són antics, que si Franco i el català... Sap quan s'ha d'aturar perquè l'aplaudisquen.

I aleshores li toca el torn al president Montilla. És el 9 d'octubre de 2007 i a València hi ha molta gent de manifestació. Comença el discurs i em quede agradablement perplex. Defensa sense embuts el territori complet de la llengua -em sembla que no ha dit nació ni una vegada, però. Recorda i reconeix el molt que la cultura catalana deu a València -gràcies, de veritat. Esmenta Havel i la diversitat i la llibertat i en general fa un dels discursos més rodons i més ben pronunciats que li he escoltat mai. (No sé si "pronunciat" és la paraula més adequada però la fórmula és aquesta). Un bon inici sí senyor però el millor està encara per arribar.

I arriba tot seguit. Quim Monzó, senyores i senyors. Amb corbata vermella i aparentment tranquil. A la fira de Frankfurt les cultures convidades tenen el costum d'enviar a fer el discurs inaugural a qualsevol eminència pròpia, però a condició que haja sobrepasat fa anys els vuitanta. Diuen que l'any que va ser Corea el país convidat l'escriptor que hi va parlar de poc que es queda enganxat al faristol. I nosaltres, perquè som així, hi enviem el Monzó. I Monzó es menja Frankfurt, i el món. Fa un discurs memorable, el fa d'una manera encara més memorable i aconseguix que els aplaudiments brollen de les files dels que van amb els cascos de la traducció simultània fins que una aclamació total l'acompanya en baixar de les escales. D'on baixa passats els quinze minuts que ell, ell sí, respecta. Exactament en fa tretze i quaranta segons.

Monzó converteix la tasca del discurs en un conte sobre el mateix discurs. Un metadiscurs. Explica tot el que ha d'explicar i se'n fot del que s'ha de fotre, polítics inclosos, mentre el clímax d'interès i curiositat dels dels cascos de traducció creix i creix. El tallen amb aplaudiments a mig discurs (que ell va fent en català, és clar) i assegut al meu costat el seu editor Jaume Vallcorba va posant ulls de tio Gilito conforme veu l'entusiasme que el parlament provoca en la massa. És molt bo el Monzó. Però és més que això. És, representa, la cultura catalana que podem projectar al món sense haver d'explicar res més que les seues paraules. El discurs és un xou que Letterman compraria i que un munt d'editors corren a aconseguir amb cara d'interès que ja veurem en que queda en la paradeta que l'institut Lull organitza a l'entrada de la sala. Després, enmig d'unes escasses copes i cap whisky, li demanaran fotos, entrevistes i que signe aquell llibret gent que parla coses que no saps ni endevinar que són. Ell no ho sé si estava tranquil però jo quede tranquil per a un bon grapat d'anys. Monzó fa de Messi, s'enganxa la paraula a la bota i la fa córrer per tot el camp marejant la mitja, inquietant defensa, fent botar el cor del porter i obligant els espectadors a alçar lleugerament el cul de la cadira. I aleshores el

gol és tan inevitable com agraït. Avisa que han passat els quinze minuts, mira el rellotge i plega veles en un alemany concís, saludable i relaxat. Un minut i mig llarg d'ovació l'obliga a alçar-se de la cadira on s'havia refugiat per tal de correspondre a l'entusiasme de la clientela -sobretot de la que porta auriculars, que fins i tot crida "Bravo!" com si d'una òpera es tractara.

Després, és clar, el pobre president del gremi d'editors ha d'eixir a parlar sotmés a la síndrome Monzó i ja ningú no s'hi fixa massa. Ell mateix comença referint-s'hi i fa el que pot. Com en els bons espectacles l'entrada ja ha estat amortitzada, i de quina manera, abans que puge a l'escenari el qui tanca el guió.

Vicent Partal

10 octubre 2007

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)